

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE LICA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG HUMANITARNOG
PRAVA POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991. GODINE

IZJAVA SVEDOKA

PODACI O SVEDOKU:

Prezime i ime: **dr Tomašević Gordana**
Ime oca: Milivoje
Kontakt adresa: Vojnomedicinska akademija /VMA/
Crnotravska 17, Beograd, Srbija
telefon na poslu: 011 661 122 ili 662 755 (lokal 26363)

Datum i mesto rođenja: 13. septembar 1968. Novi Pazar, Srbija

Pol: ženski

Veroispovest: pravoslavka

Zanimanje: specijalista za sudsku medicinu

Jezici koje govori i piše: srpski

Datum(i) razgovora: ponedeljak, 3. mart 2003. i sreda 5. mart 2003. godine,
Beograd, Srbija

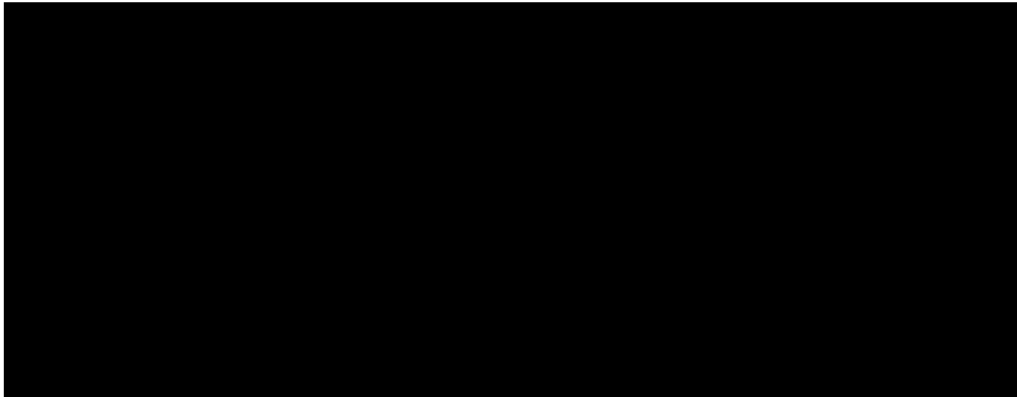
Razgovor(e) vodio: istražitelj John Zdrilic

Jezici korišćeni u toku razgovora: engleski i srpski

Imena svih lica prisutnih tokom razgovora: istražitelj John Zdrilic, svedok dr Gordana
Tomašević i prevodilac Dana Todorović

Potpis/paraf: /potpisano/

IZJAVA SVEDOKA

1. Ja sam dr Gordana Tomašević. Rođena sam 13. septembra 1968. godine u Novom Pazaru, u Srbiji. Neudata sam i trenutno radim na Vojnomedicinskoj akademiji /VMA/ kao specijalista sudske medicine. U drugim zemljama za moje zanimanje se koristi naziv patolog, ali u Srbiji se pod patologom podrazumeva osoba koja sedi u laboratoriji i gleda kroz mikroskop, radi na kliničkim obdukcijama, odnosno, ne bavi se nasilnom smrću. Ja sam civilno lice a na VMA rade troje specijalista za sudsku medicinu. Načelnik VMA je general major Zoran Stanković a načelnik odeljenja za sudsku medicinu VMA je potpukovnik dr Ivica Milosavljević. Drugo dvoje specijalista za sudsku medicinu koji rade na VMA su dr Vesna Kovačević i dr Nadica Marinković i nas tri smo zapravo radnici. Milosavljević je samo administrativni načelnik odeljenja.
2.
3. Stanković mi se obratio u maju 2002. godine i pokazao mi dokumentaciju iz Haga u kojoj je pisalo da MKSJ želi da razgovara sa mnom. Rekao je da će s tim u vezi uputiti Hag na nadležni sud. O tome više ništa nisam čula.
4. Dobila sam poziv da 19. februara 2003. godine odem u kancelariju MKSJ-a u Beogradu kako bi sa mnom, kao svedokom, obavili razgovor. Nekoliko dana pre nego što je trebalo da odem na razgovor Stanković me je pozvao u svoju kancelariju i objasnio mi da imam pravo da razgovaram s ljudima iz Haga u Domu vojske ili na vojnom sudu gde će biti prisutan pravni predstavnik VJ. Odbila sam ovaj predlog jer za to nije bilo potrebe, ništa ne krijem. Pozvana sam kao svedok i moja je dužnost da se odazovem. Nema svrhe jer bih istu stvar rekla na sva tri mesta.
5. Završila sam medicinu na beogradskom univerzitetu 1993. godine i od maja 1993. do maja 1994. godine sam radila kao stažista u Domu zdravlja u Čačku. Zatim sam došla na specijalizaciju na Institut za sudsku medicinu pri beogradskom univerzitetu. Diplomirala sam 1997. godine. U aprilu 1998. godine sam se zaposlila na VMA gde i sad radim. VMA ima oko 3.000 zaposlenih, koji su većinom civili.
6. Moja struka podrazumeva izvođenje ekshumacija i obdukcija po nalogu istražnog sudije civilnog ili vojnog suda. Sud nas takođe poziva kao sudske veštace, te dajemo stručno mišljenje o iznetom slučaju. To stručno mišljenje daje se kako za živa tako i za umrla lica. Ja dajem mišljenje i u krivičnim i u parničnim postupcima. Ovim pitanjima se ili bavim sama, ili se formira tim, ukoliko su za okončanje predmeta potrebni i drugi stručnjaci.

7. U radu nam pomažu i kriminalistički tehničari. Ako se radi o civilnom predmetu, dolazi policijski kriminalistički tehničar, a ako je vojni, onda se angažuje vojni kriminalistički tehničar.
8. Krajem 1999. godine ministar pravde me je imenovao za stalnog sudskog veštaka za sudsku medicinu. To znači da se moje mišljenje priznaje na sudu. Kao sudski veštak za sudsku medicinu izvršila sam pregled oko 700 tela, od toga najmanje 300 na terenu.
9. Specijalista za sudsku medicinu u Srbiji ima na VMA (nas petoro) i na četiri univerziteta i to u Beogradu (petnaestak), Novom Sadu (otprilike sedmoro), Nišu (otprilike sedmoro) i Kragujevcu (otprilike dvoje). Osim ovih postoje još samo dve osobe, jedna u Čačku i druga u Kraljevu. U celoj bivšoj Jugoslaviji mislim da nas je bilo pedesetak. Postoji veliki broj nekvalifikovanih osoba koje sud angažuje za sitnija veštačenja u manjim gradovima u Srbiji, ali su oni mahom patolozi.
10. Kad sud izda nalog da se izvrši veštačenje ili sastavi izveštaj, mi po obavljenom poslu sudu šaljemo račun. Po pravilu novac se uplaćuje na žiro-račun samog veštaka pre nego što on preda izveštaj. Nalog za isplatu izdaje sudija koji je tražio veštačenje. Za to nije potrebno odobrenje predsednika suda, to samostalno rade sudije koje su tražile veštačenje.
11. Uveče 10. maja 1999. godine neko s VMA me je pozvao telefonom. Rekli su da su dobili nalog da sutradan ujutro sa VMA odem na teren u Niš, za potrebe vojne bolnice u Nišu. Nisam dobila nikakv nalog i to me je brinulo jer sam mogla poginuti na Kosovu a ne bi se ničim moglo dokazati da sam imala nalog da odem. Bilo je veoma neobično što sam poslata na zadatak a da prethodno nisam dobila nalog.
12. Kad sam se 14. juna 1999. godine vratila s Kosova, zatražila sam prvobitni nalog. Rečeno mi je da se za civile ne izdaje nalog, već samo za oficire. Kasnije sam uspela da nadem telegram generala Momčila Krgovića (potpisan) upućen Peri Spasiću, tadašnjem načelniku odeljenja za patologiju i sudsku medicinu na VMA. U telegramu se tražilo da dr Miroslav Štrbac (patolog), ja, Miladin Žarković (radnik u mrtvačnici) i Andrija Jovičević (radnik u mrtvačnici) kao stručni tim odemo u vojnu bolnicu u Nišu i javimo se dr Kostiću. Broj vojne pošte na tom telegramu je 1144, nosi oznaku "strogo poverljivo" i broj 666-1. Dr Miroslav Štrbac bio je oficir, te je stoga bio vođa tima, iako sam ja bila ta koja je praktično vodila tim jer dr Štrbac nije imao praktičnog iskustva. On, zapravo, nikad nije ni video raspadnuto mrtvo telo.

DOKAZNI PREDMET - PRILAŽEM TELEGRAM OD JEDNE STRANICE

13. Verodostojna kopija ovog telegrama na srpskom jeziku priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-1.
14. Dana 11. maja 1999. godine otišli smo u vojnu bolnicu u Nišu i javili se dr Kostiću, kao što nam je rečeno. Mislim da je on bio direktor bolnice. Dr Kostić nam je rekao da ćemo tu prenoćiti i sutradan ići u Prištinu /Prishtine/, Kosovo. Pitali smo šta se dešava ali nam je samo to rečeno, što je bilo veoma neobično. U svakom slučaju, shvatili smo da nas šalju u rat.
15. Sutradan, 12. maja 1999. godine, otišli smo u Prištinu i dosta vremena proveli tražeći istražnog sudiju, jer niko čak nije znao da dolazimo. Na kraju su nas

poslali u štab komande gde smo razgovarali s generalom Pavkovićem, komandantom Treće armije, i generalom Lazarevićem, komandantom Prištinskog korpusa. Bilo je očigledno da su znali da dolazimo. Ponudili su nas kafom i pićem. Štab se tada nalazio u nekom hotelu.

16. Desetak dana kasnije dobili smo instrukcije da se javimo u štab komande. Otišli smo u isti onaj hotel gde su generali Pavković, Lazarević i još neki oficiri održali sastanak s našim stručnim timom. Objasnili su nam (uglavnom je to bio Pavković) da je naša uloga, kao stručnog tima, da upotrebimo svoje znanje za vršenje "asanacije". Pretpostavljam da to znači, kako je to zapravo Pavković i objasnio, primenu higijenskih, sanitarnih i tehničkih mera u vezi s životinjskim i ljudskim telima kako bi se sprečilo širenje zaraze. Naravno, mi smo se bavili samo ljudskim telima. Ovaj zadatak podrazumeva preduzimanje koraka neophodnih za identifikaciju i utvrđivanje uzroka smrti.

Napuštena kuća u Starom Čikatovu /Oikatova e Vjetër/ (12 tela)

17. General Pavković nam je tada izdao usmeno naređenje da odemo na zadatak u jednu napuštenu kuću u Starom Čikatovu. Zatražili smo sudski nalog za taj zadatak a on nam je rekao da nema sudskog naloga već da to on naređuje. Tražili smo nalog da bismo videli po čijoj direktivi radimo i ko će da plati za traženi izveštaj. Ovakva veštačenja obično se vrše na zahtev vojnog ili civilnog suda. Veštaci koji sastavljaju izveštaj ispostavljaju račun sudu i izveštaj se predaje po izvršenoj uplati. Računi za izveštaje koje smo sastavili u vezi s uviđajima na Kosovu nikada nisu isplaćeni, ali ću o tome govoriti kasnije.
18. Vojnici su nas odvezli do kuće a kad smo stigli, na udaljenosti od oko 300m čuli smo pucnje iz mitraljeza. Vojni kriminalistički tehničari su izvršili uviđaj ali od njih nikad nisam dobila nikakav materijal, što je inače uobičajeno. Pregledali smo kuću i našli ukupno dvanaest ugljenisanih tela. Po mom mišljenju, tela su se nalazila *in situ*, odnosno, na istom mestu su spaljena.
19. Sećam se da sam prilikom pregleda ustanovila da su nekima ruke bile vezane iza leđa, da su i noge bile vezane, ali se ne sećam da li na svim telima. To se može videti u mojim beleškama. Leševi nastradalih u ovom incidentu obeleženi su brojevima od S-1/99/SČ do S-12/99/SČ. Ne sećam se da li su svi bili odrasle osobe ali u dokumentaciji se sigurno nalazi taj podatak. Sećam se da se jedno veštačenje koje smo obavili na Kosovu ticalo žena i dece, ali se ne mogu setiti tačno koje.
20. Nema dokaza na osnovu kojih bi se izvršila identifikacija a obdukcija nije izvršena zbog uslova. Pošto se radilo o nasilnoj smrti izvršen je potpun spoljašnji pregled, i o celom toku veštačenja sačinjena je dokumentacija koja uključuje i odontološki izveštaj. Vojni kriminalistički tehničari su fotografisali lice mesta i tela. Nikada nisam videla fotografije s ove lokacije, niti ih mi je iko dao.
21. O ovom uviđaju sastavljen je sudsko-medicinski izveštaj ali ga niko nije tražio. Stoga ovaj izveštaj nisam nikome predala, ali niko iz stručnog tima nije ni plaćen za ovo veštačenje.
22. Naš stručni tim je u periodu između maja i juna 1999. godine radio veštačenja na Kosovu. Između ostalog, obavili smo veštačenje u napuštenoj kući u Starom Čikatovu (12 tela), koje sam već pomenula, u selu Ljubeniću, opština Peć

/Lybeniq, Peja/, u selu Malo Ribare, opština Lipljan /Ribari i Vogël, Lipjan/ (25 tela) i pregled tela iz Izbice, opština Srbica /Izbica, Skenderaj/ (101 telo). Za Ljubenić i Malo Ribare smo dobili zvanični nalog vojnog suda a za tela u Izbici je zvanični nalog izdao civilni sud. Za sve ove lokacije sam sastavila kompletne izveštaje ali ih nisam pregledala više od četiri godine.

Groblje Belo Polje, Ljubenić, Peć (14 tela)

23. Stručni tim je dobio zvanični nalog Vojnog suda pri komandi Prištinskog korpusa, broj 181/99 od 30. maja 1999. Nalog nosi pečat i potpis istražnog sudije Milutina Zekovića, i odnosi se na "...krivični postupak protiv nepoznatog počinioca, pokrenut zbog krivičnog dela ubistva..." Njime je naloženo da se izvrši pregled i identifikacija tela s groblja Belo Polje u Peći. Koliko se sećam, groblje se zvalo Belo Polje ali se zapravo radi o selu Ljubeniću, u opštini Peć.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM NALOG OD JEDNE STRANICE

24. Verodostojna kopija ovog naloga od jedne stranice na srpskom jeziku priložena je uz ovu izjavu i obeležena je kao JZ-2.
25. U drugom pasusu ovog naloga imenuju se članovi stručnog tima koji je angažovan da izvrši nalog. Ovo je uobičajena praksa pri izdavanju naloga. U ovom slučaju meni je "poverena" uloga specijaliste za sudsku medicinu, dr Miroslav Štrbac, klinički patolog i dvojica pomoćnika za obdukcije, Miladin Žarković i Andrija Jovičević. U nalogu se imenuju i kriminalistički tehničari Dejan Mladenović i Rodoljub Lazić kao osobe koje će da izvrše uvidaj.
26. Pošto je ovaj nalog izdao vojni sud, za uvidaj su bili odgovorni vojni kriminalistički tehničari. U pasusu 3 navode se zaduženja kriminalističkih tehničara: "...da fotografišu lice mesta i okolinu, kao i svako telo zasebno...". Njihov zadatak je bio da izrade foto-dokumentaciju, videozapis i crtež lica mesta. Kriminalistički tehničari sve ovo treba da stave na raspolaganje veštaku za sudsku medicinu kako bi ih ovaj priložio uz izveštaj. Od vojnih kriminalističkih tehničara koji su radili na ovoj lokaciji nikad nisam dobila nikakav materijal.
27. U pasusu 4 naloga navodi se koju vrstu pregleda treba da izvrši specijalista za sudsku medicinu, i to predstavlja koristan rezime onoga što se očekuje.
28. "Specijalista za sudsku medicinu obavlja spoljašnji pregled leša, opisuje spoljašnje promene na lešu, daje mišljenje o vrsti i stepenu svake povrede, sredstvu i načinu nanošenja povrede. U zavisnosti od mišljenja naročito će navesti neposredni uzrok smrti, usled čega je i kada nastupila."
29. Većina naloga je formulisana na standardan način i većina sudova tipski sastavlja ove naloge. Isto tako, u takvim okolnostima očekuju se standardne stvari, te se podrazumeva da su nalozi slično formulisani.
30. Prilikom ovog veštačenja iz odvojenih grobnica smo ekshumirali i izvršili spoljašnji pregled 14 tela. Tela su bila u odmaklom stadijumu raspadanja i, iako nisam imala informacije o okolnostima smrti i pokopa, smatram da su tela bila stara dva ili tri meseca. Kao što sam već rekla, ne sećam se da li su sve osobe bile odrasle, ali je to sigurno zabeleženo u mojoj dokumentaciji. Koliko se sećam, sve povrede su najverovatnije bile nanesene vatrenim oružjem. Ovo veštačenje

završeno je u toku jednog dana. Kad smo završili, mi smo otišli te ne znam šta se nakon našeg odlaska dogodilo s telima. Tela su obeležena brojevima od S-1/99/LJ do S-14/99/LJ.

31. Izveštaj veštaka u vezi s ovim veštačenjem sastavljen je i prosleđen sudu zajedno s izveštajima za Malo Ribare. O njemu će biti reči kasnije.

Malo Ribare, Lipljan (25 tela)

32. Od Vojnog suda pri komandi Prištinskog korpusa dobili smo zvaničan nalog broj 183/99 od 1. juna 1999. godine. Nalog je imao potpis i pečat istražnog sudije Saše Kneževića, i odnosio se na: "...krivični postupak protiv nepoznatog počinioca, pokrenut zbog krivičnog dela ubistva..." Njime je naloženo da se izvrši pregled i identifikacija tela u selu Malo Ribare, u opštini Lipljan.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM TAJ NALOG OD JEDNE STRANICE

33. Verodostojna kopija naloga od jedne stranice, na srpskom jeziku, priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-3.
34. Ovim nalogom se ekshumacija i identifikacija tela "poverava" meni i dr Štrpcu. U njemu se dalje navodi da će uvidaj izvršiti kriminalistički odred vojne policije iz Prištine.
35. U pasusu 5 kaže se: "...na osnovu postojećeg spiska." Pod "spiskom" se podrazumevaju uobičajena sudska pravila i postupak za ovu vrstu naloga. Naravno, pravila i postupak su propisani zakonom.
36. Tokom ovog veštačenja smo ekshumirali i izvršili spoljašnji pregled 25 tela, pokopanih u zasebnim grobnicama pored džamije u tom selu. Tela su bila u odmaklom stadijumu raspadanja i, iako nisam imala informacije o okolnostima smrti i pokopa, smatram da su tela bila stara dva ili tri meseca. Pojedina tela su se bila ucrljivala što ukazuje na to da nisu odmah pokopana, jer izloženost spoljnjem uticaju ubrzava raspadanje.
37. Ne sećam se da li su sve osobe bile odrasle, ali je to sigurno zabeleženo u mojoj dokumentaciji. Koliko se sećam, sve povrede su najverovatnije bile nanesene vatrenim oružjem. Ovo veštačenje završeno je u toku jednog dana. Kad smo završili, mi smo otišli te ne znam šta se nakon našeg odlaska dogodilo s telima. Tela su obeležena brojevima od S-1/99/MR do S-25/99/MR. Od kriminalističkih tehničara koji su radili na ovoj lokaciji nikad nisam dobila nikakav materijal.
38. Istražitelj Zdrilic mi je pokazao dijagram označen kao "Lokacija F" i koji ima broj "K0145115". Ovo izgleda slično grobovima na lokaciji Malo Ribare na kojoj smo radili. Ukoliko je ovo dijagram tih grobnica onda se pored ovih grobnica nalazi džamija.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM OVAJ DIJAGRAM OD JEDNE STRANICE

39. Kopija ovog dijagrama priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-4.
40. Izveštaj u vezi s ovim veštačenjem sastavljen je i prosleđen vojnom sudu zajedno sa izveštajima za Ljubenić. Obdukcioni zapisnici su numerisani po sistemu koji

sam primenila za ekshumirana i pregledana tela. Tako su 14 obdukcioničkih zapisnika sastavljenih za tela ekshumirana u Ljubeniću označeni brojevima od S-1/99/LJ do S-25/99/LJ a preostalih dvadesetpet obdukcioničkih zapisnika sastavljenih za tela ekshumirana na lokaciji Malo Ribare označeni su brojevima od S-1/99/MR do S-25/99/MR. Predaja ovih zapisnika je evidentirana u službenoj zabelešci koju sam ja sastavila i koja nosi broj VMA 3112-1.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM TU SLUŽBENU ZABELEŠKU OD
JEDNE STRANICE

41. Verodostojna kopija ove službene zabeleške na srpskom jeziku priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-5.
42. Kao što sam pomenula, pre nego što se proslede izveštaji obično se čeka da se izvrši odgovarajuća uplata. To je bila naša greška jer smo predali izveštaje uz obećanje da će nam platiti. Prevarili su nas, a mi smo im verovali.

Tela iz Izbice, Srbica (101 telo)

43. Dobili smo zvanični nalog od Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici, br. 107/99 od 31. maja 1999. Nalog nosi potpis i pečat istražnog sudije Nebojše Avramovića, koji ga je izdao na zahtev okružnog javnog tužioca u Kosovskoj Mitrovici, i odnosi se na "...humke u selu Izbica u opštini Srbica..." Njime se nalaže veštačenje u svrhu pregleda i obdukcije a od stručnog tima se traži da "...ustanovi neposredni uzrok smrti, to jest..." usled čega je i kada smrt nastupila.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM OVAJ NALOG OD DVE STRANICE

44. Verodostojna kopija ovog naloga od dve stranice priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-6.
45. Pošto je bilo "ratno stanje" nismo mogli da odbijemo da izvršimo ovaj nalog ali mi nije bilo jasno zašto je meni taj posao naložio jedan civilni sud. To je trebalo da radi neko drugi.
46. U ovom nalogu se imenuju sledeći članovi stručnog tima: ja, dr Štrbac, i pomoćnici Miladin Žarković i Andrija Jovičević (pasus 2). Zadatak stručnog tima bio je da utvrdi uzrok smrti putem pregleda i obdukcije (pasus 3) i da izvrši identifikaciju (pasus 5).
47. Angažovani su kriminalistički tehničari iz SUP-a Kosovske Mitrovice koji je trebalo da fotografišu lice mesta i okolinu. Njihov zadatak je bio da fotografišu svaku grobnicu, da izrade foto-dokumentaciju i crtež lica mesta. Trebalo je fotografisati svako telo, uzeti otiske prstiju i po potrebi uraditi parafinski test (detekcija barutnih ostataka). Zadatak im je bio i da naprave video snimak celog toka ekshumacije (pasus 4), pregleda i obdukcije (pasus 7).
48. U pasusu 6 naloga kaže se da istražni sudija neće izaći na lice mesta. To je pomenuto jer zakon propisuje da istražni sudija prisustvuje veštačenju. On nije izašao na lice mesta jer je smatrao da nije bezbedno, iako je, očigledno, bilo dovoljno "bezbedno" da pošalju nas.
49. U pasusu 9 naloga piše: "Nakon što se obavi gorenavedeni postupak, tela će se ponovno pokopati u odgovarajuće grobnice u bezbednom sektoru." Ovo nije

- nalog koji se tiče veštaka, već se radi o zadatku koji obično obavlja opštinsko komunalno preduzeće. Nisam sigurna ko ih angažuje.
50. Pregled smo obavili na dva mesta u Kosovskoj Mitrovici, koja su bila posebno određena za vršenje ovih obdukcija. Tela su nam doneta a mi nismo prisustvovali ekshumaciji. Ako sudija nije izašao na lice mesta, zašto bih ja izlazila. Nalog je izdao civilni sud te je policija trebalo da ekshumira tela i donese nam ih, ali se ne sećam. Rečeno nam je da su tela ekshumirana u selu Izbica. Mislim da su dovezena kamionom ali se ne sećam gde su ih odneli nakon obdukcije. Sećam se da je bilo užasno mnogo muva i da mi je lice bilo svo izujedano. Uslovi su bili grozni.
51. Pre odlaska na Kosovo dr Štrbac nikada nije video leš, pa sam morala da mu održim "ubrzani kurs" o tome kako da izvrši spoljašnji pregled i vodi zapisnik. Pošto je trebalo pregledati mnogo tela dr Štrbac je pod mojim nadzorom pregledao oko polovinu tela i o tome vodio zapisnik a ja sam sastavila izveštaj.
52. Prilikom ovog veštačenja izvršili smo spoljašnji pregled 101 tela, koja su sva bila u odmaklom stadijumu raspadanja, a iako nisam imala informacije o okolnostima smrti i pokopa, moje je mišljenje da se radi o mesecima pre nego godinama starosti ovih tela. Izveštaj sadrži detaljan opis stanja ovih tela.
53. Obdukcija tela je trajala 3-4 dana, i ne znam šta se dogodilo s telima nakon što smo završili. Tela su obeležena brojevima od S-1/99/I do S-101/99/I. Sastavila sam potpun izveštaj o pregledu ovih tela, a tom prilikom su mi kriminalistički tehničari dali i fotografije pregleda. Ne postoje fotografije ekshumacije, ali to nije neobično.
54. Svaki dan smo iz Prištine išli za Kosovsku Mitrovicu preko Vučitrna, koji je bio uporište kosovskih Albanaca, te je bilo opasno prolaziti tuda. Jednog dana smo se vozili u konvoju kad su nas zaustavili i rekli nam da su upravo prisluškivali veze između NATO-ovih aviona i da misle da će gadati naš konvoj. Naredili su nam da izađemo iz vozila te smo oko dva sata morali da čekamo među nekim drvećem. Kasnije sam čula da su tog dana gadali vozilo u kojem je bio Daniel Schiffer i da je, ustvari, povređen.
55. Već sam pomenula da nismo plaćeni za sudsko-medicinska veštačenja kao ni za izveštaje. Dana 30. oktobra 2002. godine poslala sam pismo predsedniku Okružnog suda u Kosovskoj Mitrovici Blagoju Miletiću u kojem od njega tražim da veštacima plati za veštačenje u vezi s Izbicom. Nemam kopiju tog izveštaja ali imam kopiju poštanske priznanice kojom se potvrđuje da je pismo poslato, te je prilažem.
56. Nikad nisam dobila pismeni odgovor pa sam kasnije Miletića pozvala telefonom. Rekao mi je da je svestan da treba platiti račun ali da sud nema dovoljno sredstava. Miletić je rekao da je s njim stupio u kontakt pomoćnik saveznog ministra pravde dr Nebojša Šarkić. Šarkić mu je rekao da je plaćanje "najmanji problem" i izjavio da "dr Tomašević" treba isti taj račun da pošalje njemu te će se on lično postarati da bude isplaćen. To je bila laž čiji je cilj bio da im prosledim dokumente uz obećanje da će mi platiti. Srećom, nisam poslala ništa.
57. Šarkić je pozvao sudiju zato što je bio član Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom i bio je zadužen za prikupljanje dokumentacije u vezi s telim

iz Izbice. Znala sam da je Hag tražio ovu dokumentaciju jer sam u vezi s tim bila na razgovoru u Generalštabu Vojske Jugoslavije. Sa mnom su razgovarala dvojica članova Vojne komisije za saradnju. Obojica su bili vojna lica u penziji, jedan je bio Gojović, bivši predsednik Vojnog suda u Beogradu a drugi bivši viši vojni tužilac Obrenčević. Sećam se da mi je Obrenčević rekao da njegova ćerka radi na VMA.

58. Dana 15. novembra 2002. godine Miletić me je pozvao telefonom i rekao da se isplata očekuje svaki dan te da Šarkiću smesta treba da pošaljem kopiju računa. Rekao mi je da će, kad stigne novac, lično doći na VMA da preuzme izveštaje.

59. Obračun troškova sam poslala Saveznom ministarstvu pravde, na ime pomoćnika ministra dr Nebojše Šarkića. Poslala sam ga 18. ili 19. novembra 2002. godine.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM TAJ RAČUN OD JEDNE STRANICE

60. Verodostojna kopija originalnog računa na srpskom jeziku priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-7.

61. Početkom januara me je na poslu telefonom pozvao Saša Obradović iz SMIP-a. Rekao je da hoće da dođe po dokumente u vezi s Izbicom. Objasnila sam mu situaciju i usledila je prepirka tokom koje mi je pretio da će protiv mene pokrenuti postupak, da će mi u kancelariju poslati policiju da mi silom oduzmu dokumenta.

62. Kasnije sam dobila pismo od dr Šarkića u kojem zahteva da mu pošaljem izveštaje za Izbicu, a u tom zahtevu nije bilo ni reči o isplati. Na to sam mu 14. januara 2003. godine odgovorila pismom u kojem sam rekla sledeće,

63. "Među dokumentima koje smo vam dostavili u novembru 2002. godine nalazi se i obračun troškova obavljene stručne procene..."

64. U pismu se takođe kaže sledeće:

"Ukoliko zaista želite da vam gorepomenuta dokumentacija bude hitno dostavljena nadamo se da ćete se pridržavati postupka, jer na svetu ne postoji zemlja u kojoj stručnjaci nisu plaćeni za stručnu procenu, što vi vrlo dobro znate, budući da ste po struci pravnik.

Ističemo da obavljanje svojih stručnih zadataka ne želimo da menjamo za ličnu promociju u medijima, za unapređenja, stanove (iako bi se to finansijski mnogo više isplatilo), već da samo želimo odgovarajuću nadoknadu, što smatramo jedinim profesionalno i moralno ispravnim činom."

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM TO PISMO OD JEDNE STRANICE I PRIZNANICU

65. Verodostojna kopija ovog pisma i poštanske priznanice na srpskom jeziku priloženi su uz ovu izjavu i obeleženi kao dodatak JZ-8.

66. Nikad nisam čula nikakvu reakciju na ovo pismo. Pismo u kojem tražim da se izvrši uplata poslala sam Okružnom sudu u Kraljevu, za Okružni sud u Kosovskoj Mitrovici, za predsednika Blagoja Miletića. U pismu sam pomenula da sam slično

pismo poslala 30. oktobra 2002. godine i za njega sam priložila poštansku priznanicu. U pismu sam napisala sledeće:

“Pošto uprkos vašem obećanju nakon dogovora sa ljudima iz Saveznog ministarstva odbrane do danas nismo isplaćeni i pošto želimo da postupak predaje dokumenata ovlašćenom sudu bude **u potpunosti legalan**, zahtevamo da se, kao ovlašćeni sud, pridržavate pravnog postupka i isplatite naknade koje nam po zakonu pripadaju.”

67. Iako smo svesni da vam je dinamika postupka poznata (stručna procena, isplata naknade veštacima, predaja dokumenata sudu), daćemo vam primer jedne nedavno izvršene stručne procene u kojoj su učestvovali stručnjaci iz naše ustanove. Radi se o stručnoj proceni izvršenoj u mirnodopskim uslovima (kad nije bilo rata, bombi, preletanja NATO-ovih aviona i neprijateljskog okruženja, raznih spoljnih pretnji), pri kojoj je broj slučajeva bio skoro tri puta manji, i koja je obavljena na relativno beznačajnoj lokaciji u našoj zemlji. Isplata za ovu stručnu procenu, čiji je iznos bio veći od onog koji smo tražili, izvršena je mesec dana nakon što je tim izašao na teren, a dokumentacija je dostavljena nekoliko **meseci** kasnije. Novac je uplaćen iz budžeta Savezne Republike Jugoslavije.
68. Pošto smo svesni da je potrebno hitno podneti dokumentaciju, naglašavamo da će ona biti dostavljena nekoliko **dana** nakon izvršene uplate.

DOKAZNI PREDMET PRILAŽEM TO PISMO OD TRI STRANICE I PRIZNANICU

69. Verodostojna kopija ovog pisma i poštanske priznanice na srpskom jeziku priložena je uz ovu izjavu i obeležena kao dodatak JZ-9.
70. Kao što sam već rekla, do danas mi nije plaćeno za sudsko-medicinska veštačenja koja smo izvršili na Kosovu 1999. godine i do danas nisam dostavila izveštaj za Izbicu. Ne nameravam da dostavim tu dokumentaciju dok nam ne plate.
71. Rečeno mi je da bi organi unutrašnjih poslova i/ili pravosudne institucije mogle da traže da im dam izjavu u cilju pokretanja krivičnog postupka. Ovim **odbijam** da se takvim vlastima obelodani bilo koji deo moje izjave po nahodenju Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju.

Paraf: /parafirano/ _____

POTVRDA SVEDOKA

Ova izjava od 13 stranica /originalnog teksta/ je tačna po mom znanju i sećanju. Izjavu sam dala dobrovoljno i svesna sam da se može upotrebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine.

Potpis: /potpisano/

Datum: 5. mart 2003.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, **Dana Todorović**, prevodilac, potvrđujem sledeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlašćena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa srpskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na srpski jezik.
- 2) **Dr Gordana Tomašević** mi je dala do znanja da govori i razume srpski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela sa engleskog na srpski jezik u prisustvu **dr Gordane Tomašević** koja je, po svemu sudeći, čula i razumela prevod ove izjave.
- 4) **Dr Gordana Tomašević** je potvrdila da su, po njenom znanju i sećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdila svojeručnim potpisom na predviđenom mestu.

Datum: 5. mart 2003.

Potpis: /potpisano/
